

ZAKON

O OSIGURANJU OD ODGOVORNOSTI ZA MOTORNA VOZILA I OSTALE ODREDBE O OBAVEZONOM OSIGURANJU OD ODGOVORNOSTI

I OSIGURANJE OD AUTOODGOVORNOSTI

1. OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ciljevi Zakona

Ovim Zakonom uređuje se osiguranje od odgovornosti za motorna vozila, ostala obavezna osiguranja od odgovornosti, obrazovanje i ovlaštenja Zaštitnog fonda Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zaštitni fond) i prekršajne kazne za lica koja postupaju suprotno odredbama ovog Zakona u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija).

Član 2.

Tumačenje izraza

Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu imaju sljedeća značenja:

- **vozilo** označava svako motorno vozilo namijenjeno za kretanje po kopnu i pokretano mehaničkom snagom, osim onih koja se kreću po tračnicama kao i svaku prikolicu bilo da je priključena ili ne;
- **organizaciona jedinica** označava sjedište ili podružnicu društva za osiguranje (u daljem tekstu: društvo);
- **oštećena strana** označava svako lice koje ima pravo na naknadu u vezi sa bilo kojom štetom ili povredom koju pričine vozila;
- **zelena karta** označava međunarodnu potvrdu o osiguranju izdatu u ime nacionalnog biroa u skladu sa Preporukom broj 5 od 25. januara 1949. godine, koju je izdao Potkomitet za cestovni prijevoz Komiteta za kopneni prijevoz Komisije za privredu Ujedinjenih naroda za Evropu (u daljem tekstu: Potkomitet UN);
- **teritorija na kojoj se vozilo uobičajeno nalazi** označava teritoriju:
 - a) države čije registarske tablice vozilo nosi,
 - b) države u kojoj je vozilo registrirano bilo da su tablice stalne ili probne,
 - c) države u kojoj su izdate registarske tablice ili znak prepoznavanja u slučajevima kada za neku vrstu vozila registriranje nije obavezno, ali vozilo nosi registarske tablice ili neki drugi znak prepoznavanja jednak registarskim tablicama,
 - d) zemlje u kojoj lice koje ima vozilo u posjedu ima prebivalište, u slučajevima kada za neku vrstu vozila nisu obavezne ni registarske tablice, niti tablice osiguranja, niti bilo koji znak prepoznavanja,
 - e) zemlje u kojoj se desila saobraćajna nezgoda u slučajevima kada vozila nose lažne registarske tablice i kada su učestvovala u saobraćajnoj nezgodi;
- **osiguravač** je društvo koje osigurava od rizika građanske odgovornosti prouzrokovane upotrebom vozila na teritoriji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: BiH) isključujući odgovornost vozara, kao i Zaštitni fond, Zaštitni fond Republike Srpske (u daljem tekstu: Zaštitni fond RS) i Biro zelene karte u BiH;

- **osiguranik** je lice čija se odgovornost pokriva u skladu sa odredbama ovog Zakona;
- **ugovarač osiguranja** je lice koje sa osiguravačem sklapa ugovor o osiguranju;
- **premija osiguranja** je cijena rizika odnosno osiguranja koju osiguranik plaća ugovaraču za zaključeno osiguranje;
- **polisa osiguranja** je dokument koji izdaju društva koja pokrivaju rizike građanske odgovornosti prouzrokovane upotrebom vozila na cijeloj teritoriji BiH, a koji dokazuje da je ugovoreno sa osiguranikom obavezno pokriće za ove rizike;
- **Zaštitni fond** je pravno lice sa sjedištem u Federaciji, koje je obrazovano s ciljem da pokriva štete koje pretrpe žrtve saobraćajnih nezgoda koje ne mogu biti nadoknađene sistemom obaveznog osiguranja od autoodgovornosti;
- **Zaštitni fond RS** je pravno lice sa sjedištem u Republici Srpskoj (u daljnjem tekstu: RS), koje je obrazovano s ciljem da pokriva štete koje pretrpe žrtve saobraćajnih nezgoda koje ne mogu biti nadoknađene sistemom obaveznog osiguranja od autoodgovornosti;
- **Biro zelene karte u BiH** označava profesionalnu organizaciju u BiH obrazovanu u skladu sa Preporukom broj 5, koju je 25. januara 1949. godine usvojio Potkomitet UN.

Član 3.

Lica koja podliježu obavezi osiguranja

Svako lice koje ima u posjedu ili u vlasništvu vozilo koje se u Federaciji kreće po cestama ili u oblastima koje su dostupne javnosti, obavezno je da zaključi ugovor o osiguranju od odgovornosti za štete pričinjene trećim licima upotrebom motornog vozila (osiguranje od autoodgovornosti) u skladu sa odredbama ovog Zakona.

Minimalno teritorijalno važenje polise osiguranja od autoodgovornosti prema trećim stranama izdate u BiH, prema ovom Zakonu ili prema Zakonu o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostalim odredbama o obaveznom osiguranju od odgovornosti RS, jeste teritorija BiH.

Registracija motornih vozila, produžavanje registracije i izdavanje probnih registarskih tablica može se obavljati tek po podnošenju važeće polise ili potvrde o osiguranju od autoodgovornosti prema trećim stranama, ovlaštenim organima koji su nadležni za registriranje ili izdavanje probnih registarskih tablica.

Uz važeću polisu ili potvrdu o osiguranju prema trećim stranama mora postojati ovjerena uplatnica banke ili pošte o plaćenju premiji, odnosno ovjerena numerisana priznanica izdata od društva o plaćenju premiji osiguranja.

Član 4.

Izuzeci od obaveze osiguravanja

Odredbe ovog Zakona o obaveznom osiguranju ne odnose se na Vojsku Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vojska Federacije). Motorna vozila koja se izuzimaju u skladu sa ovim članom moraju imati dokument nadležnog organa BiH, entiteta ili međunarodne organizacije koja potvrđuje njihov status i organa ili tijela nadležnog za isplatu naknada oštećenim stranama koje mogu biti tužene nadležnom sudu u BiH.

Federacija će osigurati da se plati naknada za svaku štetu ili povredu koju na teritoriji RS prouzrokuju vozila koja pripadaju Vojsci Federacije ili druga vozila Federacije koja su izuzeta od obaveznog osiguranja na osnovu odredbi ovog člana. Federacija će spisak tih vozila prosljediti RS i Agenciji za osiguranje u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Agencija za osiguranje u BiH) i

prihvatit će izuzetke zasnovane na uvjetima koji su navedeni u ovom članu za vozila sa spiska izuzetih vozila RS.

Federacija je odgovorna prema oštećenoj strani u slučaju povrede ili štete koju prouzrokuje lice koje neovlašteno upotrijebi motorno vozilo iz stava 2. ovog člana, a naknada će se obračunati i platiti u skladu sa odredbama ovog Zakona.

Član 5.

Društva kao članovi Udruženja društava za osiguranje u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Udruženje društava u BiH), koja se bave obaveznim osiguranjem od autoodgovornosti, uz prethodno pribavljenu saglasnost Agencije za osiguranje u BiH, donose zajedničke uvjete i premijski sistem sa jedinstvenim osnovicama dijela premije za naknadu štete.

Član 6.

Posebne tarife

U slučajevima kada neko lice ne može dobiti pokriće osiguranja zbog visokog nivoa rizika ili niskog nivoa premije, vlasnik ili posjednik vozila koje podliježe obaveznom osiguranju od autoodgovornosti prema trećim stranama, bez odlaganja podnijet će zahtjev Agenciji za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija za nadzor) za obračun posebne premije. Agencija za nadzor odredit će komisiju koju će činiti i članovi Udruženja društava koja posluju u BiH koji će obračunati posebnu premiju za podnosioca zahtjeva. Podnosilac zahtjeva može se obratiti bilo kojem osiguravaču koji posluje u Federaciji, sa zahtjevom koji sadrži obračun komisije, radi zaključenja ugovora o osiguranju, a osiguravač je obavezan da prihvati zahtjev.

Ako osiguravač odbije da prihvati zahtjev kažnjava se u skladu sa članom 24. ovog Zakona.

Član 7.

Potvrda o osiguranju kontrola osiguranja

Prilikom policijskih kontrola postojanje osiguranja od građanske odgovornosti za štetu prčinjenu trećim licima u saobraćajnim nezgodama dokazuje se polisom osiguranja koju izdaju osiguravači ovlašteni da pružaju tu vrstu osiguranja u Federaciji ili RS, ili odgovarajućim međunarodnim dokumentima koji važe u Federaciji ili RS i to samo za period koji je naveden u njima.

Sadržaj polise osiguranja iz stava 1. ovog člana propisat će Agencija za nadzor.

Lica koja na teritoriju BiH uđu vozilima koja se uobičajeno nalaze u inozemstvu smatraju se osiguranim, u skladu sa ovim Zakonom, ako posjeduju zelenu kartu koja važi na teritoriji BiH, izdatu od nacionalnog biroa osiguravača za motorna vozila, obrazovanog s ciljem da izdaje zelene karte, i koji je potpisao bilateralnu konvenciju za izmirivanje potraživanja u BiH, ili izdatu od osiguravača koji je ovlašten da izdaje zelene karte.

Za vozila koja ulaze ili putuju u BiH, a koja se uobičajeno nalaze na teritoriji zemalja članica Evropske unije (u daljem tekstu: EU), neće se vršiti kontrola pokrića osiguranjem, pod uvjetom da je između nacionalnog biroa osiguravača i Biroa zelene karte u BiH potpisan Multilateralni sporazum od 15. marta 1991. godine.

Za vozila koja ulaze u BiH sa teritorije neke zemlje članice EU, a koja se uobičajeno nalaze na teritoriji neke treće zemlje sa kojom nije potpisan Sporazum naveden u prethodnom stavu, obavljat će se samo povremene nasumične provjere.

Posjednici vozila koja se uobičajeno nalaze u nekoj zemlji koja nije članica EU ili vanevropskoj teritoriji neke zemlje članice EU, nacionalni biro osiguranja zemlje (Biro zelene karte) čija teritorija nije članica Multilateralnog sporazuma od 15. marta 1991. godine da bi ušli na teritoriju BiH moraju vozila osigurati od odgovornosti prema trećim licima. Navedeno osiguranje mora važiti na cijeloj evropskoj teritoriji zemalja članica EU, kao i na teritoriji država čiji su nacionalni biroji potpisali Multilateralni sporazum. Ispunjenje ove obaveze dokazuje se isključivo posjedovanjem potvrde o osiguranju u skladu sa st. 1. i 3. ovog člana.

Ako se u toku perioda osiguranja promijeni vlasnik ili posjednik motornog vozila, novi vlasnik ili posjednik će bez odlaganja o tome obavijestiti osiguravača a najkasnije u roku od 30 dana. Osiguranik ima pravo u roku od 15 dana od tog obavještenja raskinuti ugovor o osiguranju i zahtijevati vraćanje dijela premije, uz uvjet da nije ostvaren štetni događaj. Otkaz stupa na snagu nakon isteka roka od 15 dana od dana na koji osiguranik primi obavještenje o otkazu.

Novi vlasnik ili posjednik ima pravo da raskine ugovor o osiguranju ako ne prihvata uvjete osiguravača, pod uvjetom da je ugovorio drugo pokriće osiguranjem.

Član 8.

Kvalitetni obim pokrića

Osiguranje pokriva građansku odgovornost posjednika, vlasnika i bilo kojeg vozača motornog vozila prema trećim licima koja imaju zahtjev za odštetu od osiguranika u skladu sa odredbama Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list RBiH", br. 2/92, 13/93 i 13/94 i "Službene novine Federacije BiH", broj 29/03).

Lica čija je odgovornost pokrivena ugovorom o osiguranju kao i lica koja su, iako nisu osiguranici, zaključila polisu osiguranja sa osiguravačem kao ugovorna strana, ne smatraju se trećim licima u smislu stava 1. ovog člana. U slučaju da su lica iz stava 1. ovog člana pravna lica, ni njihovi ovlašteni zastupnici neće se smatrati trećim licima.

Osiguravač odobrava naknadu u pogledu tjelesnih povreda ili smrti, kao i imovinske štete ili uništenja prouzrokovanih trećim licima u saobraćajnim nezgodama za koje je osiguranik odgovoran prema zakonu, kao i za naknadu opravdanih troškova koje je osiguranik imao u sudskom ili vansudskom postupku.

Naknade se plaćaju bez obzira na mjesto u kojem se desila saobraćajna nezgoda bilo da se desila tokom vožnje, bilo dok je vozilo zaustavljeno.

Naknade se plaćaju i za gubitke koji nastanu postojanjem ili radom instalacija na vozilu, kao i za štete koje načine prikolice ili bočna vozila.

Svako lice oštećeno vozilom čiji posjednik ili vlasnik podliježe obaveznom osiguranju od autoodgovornosti koje ima pravo da traži odštetu od vozača, bez obzira na to da li je to lice bilo unutar ili van tog vozila, ima neposredno potraživanje od osiguravača.

Šteta na imovini koju prevozi motorno vozilo nije pokrivena obaveznim osiguranjem, osim u slučajevima kada se prijevoz te imovine vrši bez naplate.

Nije pokrivena ugovorom o osiguranju šteta nanesena licima koja su dobrovoljno ušla u vozilo koje je načinilo štetu ili nanijelo povredu, kada osiguravač može dokazati da su znala da je vozilo bilo ukradeno.

Član 9

Kvantitativni obim pokrića

Agencija za nadzor donosi odluku kojom će se regulirati najmanji iznos na koji se može ugovoriti osigurana suma po osiguranom slučaju.

Najmanji iznos osigurane sume po osiguranom slučaju iz stava 1. ovog člana ne može biti manji od:

- a) u slučaju fizičke povrede lica iznos od 500.000,00 KM, bez obzira na broj žrtava uključenih u istu nezgodu. Ovaj iznos bit će *ipso iure* povećan na iznos od 1.000.000,00 KM dvije godine nakon stupanja na snagu ovog Zakona;
- b) u slučaju štete na imovini iznos od 350.000,00 KM po jednom štetnom događaju, bez obzira na broj žrtava.

Ako postoji više od jednog osiguranog lica i ako ukupna naknada prelazi iznos naveden u tački a) stava 2. ovog člana, iznos naknade srazmjerno će se smanjiti.

Ako neko društvo isplati podnosiocu zahtjeva iznos veći od iznosa na koji bi imao pravo, s obzirom na srazmjerno smanjenje naknade iz razloga što nije znalo za ostala lica koja imaju pravo na naknadu, ono će i dalje ostati odgovorno prema drugim licima samo do ukupnog iznosa navedenog u tački a) stava 2. ovog člana.

Osiguravač je, prema osnovu istog ugovora o osiguranju, odgovoran za naknadu štete koju pretrpe treća lica u RS nanесenu od vozila koja se uobičajeno nalaze u Federaciji, u skladu sa zakonskim odredbama i obaveznom pokriću osiguranjem koji ваže u entitetu u kojem se desila nezgoda, ili pokrićem koje je navedeno u polisi ili propisima Federacije, prema onom koje je više.

Osiguravači obaveznog i privatnog zdravstvenog, invalidskog i penzionog osiguranja mogu za iznose koje su platili оštećenoj strani tražiti regres od osiguravača čiji je osiguranik odgovoran za nezgodu.

Osiguravač koji kao korespodent ili, prema ovlaštenju Biroa zelene karte u BiH, vrši obradu i naknadu štete koju pretrpe građani BiH u BiH nanесenu od vozila koja se uobičajeno nalaze izvan BiH, mora primijeniti osigurane svote iz polise ako su veće od zakonom propisanih minimalnih svota u BiH kao zemlji nastanka nezgode.

Član 10.

Izmirenje оdštetnih zahtjeva

Osiguravač je obavezan da u roku od 90 dana od prijema dokumentovanog zahtjeva za naknadu štete ponudi isplatu ili da objasni заšto nije u mogućnosti da to učini.

Ako osiguravač ne ispuni ovu obavezu kaznit će se u skladu sa članom 24. ovog Zakona.

Obaveza osiguravača iz stava 1. ovog člana ne isključuje i ne suspendira pravo оštećene strane da se neposredno poslije nezgode obrati ombudsmenu za osiguranje, u skladu sa Zakonom o društvima za osiguranje u privatnom osiguranju ili nadležnom sudu. U slučaju da se obratio ombudsmenu za osiguranje kazne iz člana 24. ovog Zakona neće se primjenjivati dok ombudsmen za osiguranje ne donese svoju odluku.

Član 11.

Neposredno djelovanje

Oštećeno lice ima pravo neposredne tužbe protiv osiguravača od autoodgovornosti do osiguranog iznosa koji ne može biti manji od najnižeg iznosa predviđenog propisima koji su na snazi u vrijeme kada se desila nezgoda. Pravo na neposrednu tužbu ne utiče na pravo оštećene strane da podnese zahtjev prema počiniocu udesa.

Član 12.

Prigovori koji proizilaze iz ugovora o osiguranju

Osiguravač ne može isticati prigovore koji proizilaze iz polise osiguranja protiv zahtjeva za naknadu štete koji oštećena strana podnese prema odredbama člana 10. ovog Zakona. Osiguravač koji je oštećenoj strani isplatio naknadu ima protiv osiguranika, ugovarača osiguranja ili vozača sva prava koja su predviđena odredbama člana 13. ovog Zakona.

Član 13.

Pravo regresa od osiguranika

Osiguravač od autoodgovornosti koji je isplatio naknadu oštećenom u saobraćajnoj nezgodi koju su prouzrokovala lica čija je odgovornost prema trećim stranama pokrivena ovim Zakonom i ako je njihova ugovorna odgovornost isključena u niže navedenim slučajevima, imat će pravo da naknadu potražuje od lica koja su odgovorna za nezgodu u skladu sa važećim propisima, ali samo u sljedećim slučajevima:

- kada je nezgoda izazvana namjerno;
- kada je vozač upravljao vozilom bez vozačke dozvole;
- kada je lice koje je odgovorno za nezgodu upravljalo vozilom bez saglasnosti osiguranika. U ovom slučaju osiguravač može potraživati regres samo od vozača;
- kada je vozač ukrao vozilo ili kada je upravljao njime znajući da je ukradeno;
- kada vozilo koje je prouzrokovalo nezgodu nije korišteno u svrhu koja je navedena u ugovoru o osiguranju;
- kada je vozač bio pod uticajem alkohola ili droga koje su ga sprečavale da ima kontrolu nad vozilom.

Član 14.

Granično osiguranje

Motorna vozila koja ulaze u BiH a koja nisu osigurana u skladu sa ovim Zakonom i za koja nije izdata međunarodna potvrda o osiguranju (zelena karta), u skladu sa članom 7. stav 6. ovog Zakona, ili je ta karta istekla, moraju pri ulasku na teritoriju BiH zaključiti granično osiguranje u skladu sa ovim članom.

Granično osiguranje zaključuje se na period do 30 dana, po izboru osiguranika i ne može se obnavljati.

2. ZAŠTITNI FOND

Član 15.

Institucija Zaštitnog fonda

Ovim Zakonom obrazuje se u Federaciji pravno lice pod nazivom Zaštitni fond Federacije BiH sa sjedištem u Sarajevu, pod nadzorom i kontrolom Agencije za nadzor.

Cilj Zaštitnog fonda je plaćanje odšteta osiguranja od građanske odgovornosti koje proizilaze iz saobraćajnih nezgoda koje se dese nakon početka njegovog rada u slučajevima predviđenim u članu 16. ovog Zakona.

Zaštitni fond ima sljedeće organe:

1. skupštinu,
2. upravni odbor i
3. direktora.

Član 16.

Obaveze Zaštitnog fonda

Zaštitni fond obavezan je da oštećenim stranama plaća odštetu u slučaju smrti ili fizičke povrede i materijalne štete prouzrokovane u saobraćajnim nezgodama u BiH kada:

- lice odgovorno za nezgodu ostane nepoznato, u tom slučaju Zaštitni fond obavezan je dati naknadu samo kod šteta zbog smrti ili fizičkih povreda. Zaštitni fond obavezan je dati naknadu u svim slučajevima gdje se nezgoda desila na teritoriji Federacije;
- je nezgodu prouzrokovalo vozilo u pogledu kojeg nije ispunjena obaveza iz člana 3. ovog Zakona, a vozilo posjeduje lice sa prebivalištem u Federaciji;
- je protiv društva registriranog u Federaciji pokrenut postupak posebne likvidacije zbog stečaja ili zbog oduzimanja odobrenja za rad zbog neispunjavanja finansijskih obaveza prema Zakonu o društvima za osiguranje u privatnom osiguranju ili prema ovom Zakonu.

Naknada ne može prelaziti minimalne limite osiguranih suma za svaku nezgodu, kako je predviđeno u tački a) stav 2. član

9. ovog Zakona. Ako postoji više oštećenih strana primjenjuju se stav 3. člana 9. ovog Zakona.

U slučajevima predviđenim u stavu 1. ovog člana oštećena strana može potraživati naknadu od Zaštitnog fonda, ali ne i od pojedinačnih članova Zaštitnog fonda.

Po isplati odštete Zaštitni fond preuzima sva prava oštećenog koja proizilaze iz nezgode, prema licu koje je odgovorno za štetu ili njenom osiguravaču, kao i prema sredstvima društva koje je u postupku posebne likvidacije. Zaštitni fond ima privilegiju korisnika naknade predviđene u članu 70. Zakona o društvima za osiguranje u privatnom osiguranju.

Zaštitni fond neće biti odgovoran za refundiranje bilo kojem socijalnom ili privatnom osiguravaču za bilo koje iznose koje je taj osiguravač obavezan platiti oštećenoj strani. Zaštitni fond preuzet će prava oštećene strane prema socijalnom ili privatnom osiguravaču do iznosa koji je Zaštitni fond platio oštećenoj strani.

Član 17.

Članovi Zaštitnog fonda i skupština članova

Društvo koje u Federaciji obavlja osiguranje od autoodgovornosti, bez obzira na to da li ima registrirano sjedište u Federaciji ili u RS ili izvan BiH obavezno je član Zaštitnog fonda.

Da bi Zaštitni fond ispunjavao svoje obaveze njegovi članovi obavezni su plaćati doprinose koji su zasnovani na postotku godišnjih premija vrste 10 osiguranja, osim odgovornosti vozara. Godišnja premija je premijski prihod koji se dobija od osiguranja od odgovornosti vozila iz Federacije. Postotak se određuje odlukom Agencije za nadzor.

Ako finansijske obaveze Zaštitnog fonda tako zahtijevaju Agencija za nadzor može odlukom izmijeniti postotak iz stava 2. ovog člana. Postotak premija koji određuje Agencija za nadzor ne može prelaziti 5% netopremija. Da bi Zaštitni fond bio u mogućnosti da ispunjava tu obavezu, prve finansijske godine po objavljivanju ovog Zakona Agencija za nadzor odredit će doprinos za svakog člana Zaštitnog fonda na osnovu netopremija prihodovanih u prethodnoj finansijskoj godini. Za društvo koje prvi put obavlja vrstu 10 osiguranja, osim odgovornosti vozara, Agencija za nadzor će kao prvi doprinos u Zaštitni fond odrediti paušalni iznos koji će biti jednak prosječnom nivou sličnih doprinosa ostalih članova.

Odluke Agencije za nadzor o plaćanju prvog doprinosa kao i plaćanju narednih godišnjih doprinosa objavljuju se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Najviši organ Zaštitnog fonda je skupština koju čine njegovi članovi.

Skupština ima pravo da odlučuje o svim pitanjima iz svoje nadležnosti. Odluke donosi dvotrećinskom većinom od ukupnog broja članova Zaštitnog fonda.

Skupština je nadležna:

- a) odlučivati o imenovanju i razrješenju članova upravnog odbora;
- b) donositi finansijski plan, usvajati finansijski i računovodstveni izvještaj iz svoje nadležnosti;
- c) donositi opće akte Zaštitnog fonda na osnovu odredaba ovog Zakona, uključujući poslove i organizaciju Zaštitnog fonda kao i sve neophodne postupke za efikasnu obradu šteta, uz saglasnost Agencije za nadzor;
- d) ugovarati osiguranja kojim će se pokrivati nesolventnost njenih članova u pogledu izvršavanja njihovih obaveza prema Zaštitnom fondu.

Odlukom Agencije za nadzor, koja se donosi u decembru svake godine i koja se objavljuje u "Službenim novinama Federacije BiH", broj glasova koji će svaki od članova tokom naredne godine imati u skupštini Zaštitnog fonda određuje se u srazmjeri sa doprinosom svakog člana u Zaštitnom fondu.

Upravni odbor obavezan je da do kraja novembra svake godine podnese Agenciji za nadzor izvještaj sa visinom uplaćenih doprinosa u skladu sa članom 18. ovog Zakona.

Do izdavanja odluke Agencije za nadzor iz stava 8. ovog člana svaki član ima pravo glasa na skupštini sa po jednim glasom za svakih 4.000.000,00 KM ostvarene premije za osiguranje od autoodgovornosti iz prethodne godine. Članovi koji imaju premiju manju od 4.000.000,00 KM imaju pravo na samo jedan glas, bez obzira na stvarni iznos te premije.

Član 18.

Upravni odbor i direktor

Zaštitnim fondom upravlja upravni odbor. Upravni odbor ima pet članova koje imenuje i razrješava skupština Zaštitnog fonda na period od četiri godine.

Direktor organizira rad i rukovodi poslovanjem, predstavlja i zastupa Zaštitni fond, provodi odluke upravnog odbora i odgovara za zakonit rad Zaštitnog fonda.

Upravni odbor imenuje i razrješava direktora. Direktor se imenuje na period od četiri godine.

Član 19.

Nadležnost Agencije za nadzor

Agencija za nadzor Zaštitnog fonda donosi opće akte kojima se regulira:

- a) sastav, način sazivanja i nadležnost upravnog odbora i direktora u skladu sa odredbama člana 18. ovog Zakona;
- b) vrijeme, način sazivanja, kvorum, glasanje o odlukama i rad skupštine;
- c) refundiranje iznosa članovima tokom poslovanja Zaštitnog fonda;
- d) sva druga pitanja od suštinskog značaja za rad Zaštitnog fonda.

Član 20.

Oduzimanje odobrenja za obavljanje djelatnosti

Ako članovi Zaštitnog fonda ne ispoštuju odredbe ovog Zakona Agencija za nadzor oduzet će im odobrenje za rad u vrsti osiguranja od autoodgovornosti.

U slučaju oduzimanja odobrenja za rad novo odobrenje za rad se može izdati tek po isteku jedne godine od dana oduzimanja i nakon potpunog izvršavanja obaveza društva.

U slučaju prestanka članstva u Zaštitnom fondu koje je posljedica oduzimanja odobrenja za rad, taj član ima pravo da od Zaštitnog fonda traži povrat preostalog dijela svojih doprinosa koji ostaje nakon što se oduzmu dijelovi srazmjerni odštetama i troškovima plaćenim do trenutka prestanka njegovog članstva, kao i dio srazmjernan rezerviranim štetama. Povrat se može izvršiti tek nakon šest mjeseci po isteku računovodstvene godine tokom koje je oduzeto odobrenje.

3. INFORMATIVNI CENTAR

Član 21.

Opće odredbe

Ovim Zakonom obrazuje se Informativni centar koji će biti nadležan za vođenje registra koji sadrži podatke o pojedinostima registriranja motornih vozila koja se nalaze u Federaciji, kao i sve neophodne podatke u vezi sa nezgodama i prekograničnim saobraćajem, u cilju informiranja svih lica koja imaju zakonski interes.

Informativni centar pruža podatke iz stava 1. ovog člana bez naknade osiguranicima i oštećenim licima.

Sve pojedinosti koje se odnose na način rada, organizaciju i finansiranje Informativnog centra regulirat će se propisima koje će donijeti Agencija za nadzor i satutom Informativnog centra.

Službenici Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova ili sudskih organa koji se bave saobraćajnim nezgodama obavezni su da društvima, na njihov zahtjev, podnose podatke o svim saobraćajnim nezgodama.

II OBAVEZNO OSIGURANJE OD ODGOVORNOSTI

Član 22.

Agencija za osiguranje u BiH propisuje i druge vrste obaveznog osiguranja.

Kada je osiguranje od odgovornosti prema trećim licima propisano kao obavezno, treća lica imaju pravo na neposredno potraživanje od društva do limita do kojeg je osiguranje obavezno, čak i ako iznos naknade štete prelazi osigurani iznos.

Osiguravač ne može uložiti prigovore koji proizilaze iz ugovora o osiguranju protiv trećeg lica koje je pretrpilo štetu, osim ukoliko lice koje je pretrpilo štetu nije ugovarač osiguranja ili drugo lice pokriveno polisom ili, pod uvjetom da skupa žive, supružnik i rođaci do drugog stepena krvnog ili tazbinskog srodstva, bilo ugovarača osiguranja ili osiguranika. Ukoliko osiguravač izvrši plaćanje trećem licu, iako na to nije bio obavezan prema ovim odredbama, osiguravač će subrogirati zahtjev treće strane protiv osiguranika i to do visine plaćenog iznosa. Ograničenje neće postojati prije isteka šest mjeseci po subrogaciji.

Prema trećem licu koje je pretrpilo štetu ne može se isticati prigovor raskida ili isteka ugovora osiguranja prije isteka roka od 30 dana od dana kada je osiguravač obavijestio o raskidu ugovarača ili u tu svrhu određeno pravno lice. U slučaju iz ovog stava osiguravač se neće smatrati odgovornim do obima do kojeg treća strana može dobiti naknadu od drugog osiguravača za svoje štete ili od fonda socijalnog osiguranja.

Ako je više trećih lica pretrpjelo gubitke ili oštećenje, svako od njih će biti obeštećeno srazmjerno. Ako naknada plaćena jednom oštećenom licu prelazi proporcionalni dio osigurane sume koja bi mu pripala, osiguravač će biti oslobođen od svoje obaveze prema drugima za srazmjerne štete preko osigurane sume, osim ukoliko je osiguravač načinio prvo plaćanje svjestan

postojanja drugih zahtjeva. Preostali oštećeni imat će zahtjev prema obeštećenom trećem licu za regres suma primljenih preko proporcionalnog iznosa osigurane sume koja bi im pripala.

Odredbe ovog člana neće se primjenjivati na osiguranje od autoodgovornosti.

III KAZNENE ODREDBE

Član 23.

Krivična djela

Svako lice koje ima u posjedu ili u vlasništvu vozilo u upotrebi u Federaciji, na putevima ili područjima dostupnim javnosti i koje ne pribavi osiguranje od odgovornosti prema trećim licima koje proizilazi iz saobraćajnih nezgoda, kaznit će se zatvorom od 30 dana do tri godine.

Član 24.

Prekršaji

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 KM do 50.000,00 KM kaznit će se društvo koje propusti da ispuni obaveze predviđene čl. 5., 6., 10. stav 1. i članom 17. stav 2. ovog Zakona. Odgovorno lice u društvu bit će kažnjeno za prekršaje određene ovim članom novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM.

Postupak predviđen članom 79. Zakona o društvima za osiguranje u privatnom osiguranju primjenjuje se na prekršaj predviđen ovim članom.

IV PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 25.

Agencija za nadzor donijet će provedbene akte u skladu sa ovim Zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 26.

Polise osiguranja koje pokrivaju građansku odgovornost koja proizilazi iz saobraćajnih nezgoda koje su izdate do dana stupanja na snagu ovog Zakona ostaju važeće do datuma njihovog isteka.

U slučaju da je odobrenje za preuzimanje osiguranja od autoodgovornosti oduzeto zbog neispunjavanja obaveze prema Zaštitnom fondu, kako je regulirano članom 20. ovog Zakona, društvo će raskinuti svoje važeće polise u skladu sa članom 29. Zakona o društvima za osiguranje u privatnom osiguranju i refundirati osiguranicima prijenosne premije prema tim polisama po odbitku iznosa jednakog 25% tih premija.

Odredbe člana 7. st. 4., 5. i 6. primjenjivat će se od dana kada Biro zelene karte u BiH potpiše Multilateralni garantni sporazum između nacionalnih biroa osiguravača od 15. marta 1991. godine.

Zaštitni fond obrazovat će se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Član 27.

Odredbe Zakona o osiguranju imovine i lica ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/95, 7/95, 6/98 i 41/98) koje se odnose na obavezno osiguranje putnika u javnom prijevozu, vlasnika ili korisnika letjelica od odgovornosti prema trećim licima i vlasnika ili korisnika brodice na motorni pogon od odgovornosti prema trećim licima, ostat će na snazi sve dok se ne donesu propisi koji će regulirati ostala obavezna osiguranja po proceduri opisanoj u članu 6. stav 1. tač.

b) i c) Zakona o Agenciji za osiguranje u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 12/04).

Član 28.

Stupanjem na snagu ovog Zakona prestaje da važi Zakon o osiguranju imovine i lica ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/95, 7/95, 6/98 i 41/98), osim odredbi navedenih u članu 27. ovog Zakona.

Član 29.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".